

**Informacja z działalności Gminnej Biblioteki Publicznej
w Nowej Wsi Wielkiej za 2021 rok.**

Wzrost czytelnictwa jest głównym celem, do którego zmierzają działania bibliotek i bibliotekarzy.

Rok 2021 to kolejny zupełnie inny rok w każdej dziedzinie także w bibliotekach.

Biblioteki publiczne dostosowały swoje funkcjonowanie do lokalnych uwarunkowań. Szczególnie małe placówki takie jak nasze biblioteki zamknięte łącznie 33 dni; przez pozostałe otwarte dla użytkowników – mniej godzin otwarcia ze względu na ograniczenia w szkołach. Obowiązują maseczki, dezynfekcja i dystans społeczny. Zwroty poddawane są kwarantannie początkowo 7 dni, skrócone do 3, a dopiero potem udostępniane kolejnym czytelnikom. Nie ograniczyliśmy wolnego dostępu do półek. Przez cały czas zachęcamy do wcześniejszych zamówień, umawiania na konkretny dzień i godzinę.

Ze względu na to, że obie nasze placówki mieszczą się w szkołach mamy dodatkowe obostrzenia. Na drzwiach budynków umieszczono dzwonki i bibliotekarze każdorazowo wychodzą po czytelników. Bardzo często książki są już wcześniej przygotowane i zapakowane – czytelnik tylko odbiera niejednokrotnie przy drzwiach wejściowych ze względu na dużą ilość dzieci na korytarzach. Czytelnicy bez maseczek nie są wpuszczani do obiektów. Posiadamy jednorazowe rękawiczki, dysponujemy także maseczkami i płynem do dezynfekcji rąk.

W gminie Nowa Wieś Wielka czytelnictwo kształtuje się następująco:

Gminna Biblioteka Publiczna w Nowej Wsi Wielkiej

Czytelnicy wg wieku:	2019	2020	2021
do lat 5	101	85	83
6 – 12	340	301	282
13 – 15	117	148	135
16 – 19	105	57	50
20 – 24	50	37	36
25 – 44	223	185	155
45 – 60	152	147	140
powyżej 60	99	108	103
Razem	1192	1068	984

Gminna Biblioteka Publiczna w Nowej Wsi Wielkiej i Filia w Brzozie od momentu „czasowego „, przeniesienia –straciła kolejnych kilkudziesięciu czytelników - pomieszczenia znajdujące się w szkołach nie są optymalne – nie spełniają podstawowych warunków;

czytelnicy bardzo często obawiają się przychodzić osobiście – tłum dzieci na korytarzach mimo zamknięcia szkół do tego nie zachęca.

Zarówno Biblioteka jak też Filia w Brzozie w chwili obecnej nie mają warunków nie tylko ze względu na pandemię COVID 19 by organizować jakąkolwiek działalność biblioteczną ale także ze względu na metraż pomieszczeń i umiejscowienie w szkołach – są to pomieszczenia magazynowe z możliwością wypożyczenia książek na zewnątrz.

Filia w Brzozie miała być przeniesiona do budynku wielofunkcyjnego po aptecę –minęły prawie 3 lata; rok od spotkania w w/wymienionych pomieszczeniach i w dalszym ciągu nie wiemy jaka jest nasza sytuacja. Od połowy 2021 roku w życie weszła uchwała Rady Ministrów z dnia 21 maja 2021 r., która mówi, że podmioty uprawnione do otrzymania dofinansowania w 2022 r. muszą spełnić wymóg otwarcia dla czytelnika ¼ sobót przez przynajmniej 4 godziny, czyli 13 sobót w ciągu całego roku – jedna lokalizacja. Zasada 1 sobota jedna data.

Nie ukrywamy, że w dalszym ciągu bardzo liczymy na to, że to będzie filia w Brzozie.

Szybka zmiana lokalizacji przyczyni się do zahamowania spadku czytelnictwa, straciliśmy około 200 czytelników w ciągu 3 lat – chodzący jeszcze czytelnicy uważają, że obiecana nam lokalizacja jest strzałem w 10, ale ich radość jak również nasza została poważnie zachwiana!

W 2021 roku zakupiliśmy z budżetu samorządu gminnego i pieniędzy pozyskanych od Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego i Starostwa Powiatowego w Bydgoszczy 798 woluminów

L.p.	Wyszczególnienie	Kwota planu wg wniosku złożonego do BN	Kwota wydatkowana	Wskaźniki rezultatów zadania -
1.	Wydatki na zakup nowości wydawniczych ze środków finansowych Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w tym:	3700	3700	
1a.	wydatki na zakup książek, multimediiów, wydawnictw nutowych i kartograficznych		3700	ogółem* w jednostkach inwentarzowych 172w tym: - książki drukowane 172., - audiobooki, - e-booki, - książki pisane alfabetem Braille'a.....
1b.	wydatki na zakup czasopism			Liczba tytułów czasopism Liczba egz. czasopism
2.	Wydatki na zakup nowości wydawniczych w ramach wkładu własnego (dotacji j.s.t. i innych źródeł) w tym:	14800	18500	
2a.	wydatki na zakup książek, multimediiów, wydawnictw nutowych i kartograficznych		15036	ogółem* w jednostkach inwentarzowych 626w tym : - książki drukowane 626 - audiobooki, - e-booki, - książki pisane alfabetem

				Braille'a.....
2b.	wydatki na zakup czasopism			Liczba tytułów czasopism Liczba egz. czasopism
3.	Łączne wydatki na zakup nowości wydawniczych ze środków finansowych MKiDN i w ramach wkładu własnego (suma poz. 1 i 2)	18500	18736	

Liczba czytelników na 100 mieszkańców:

2016 rok	2017 rok	2018	2019	2020	2021
12,5	12,6	12,6	12,5	10,4	9,5

Liczba wypożyczeń na 100 mieszkańców:

172	185	173	184	136	105

Księgozbiór:

Nowa Wieś Wielka 18903 wol.

Brzoza 13296 wol.

Ogółem 32199 woluminów

Mimo, że nie czytamy już tak często jak dawniej, z książkami wciąż łączą nas pozytywne skojarzenia – więcej osób deklaruje, że lubi czytać (40 %), niż faktycznie je czyta (38 %). Cyfry te wskazują na przekonanie, że czytanie książek to aktywność wartościowa i przyjemna; w okresie pandemii jeszcze bardziej oczekiwana. Przez lata wyrobiliśmy sobie opinię o gustach naszych czytelników, wiemy jakich książek oczekują, wiemy, którzy rodzice pracują z dziećmi i co nas cieszy jest ich coraz więcej. Dlatego Instytut Książki kontynuuje i rozwija program prowadzony od 2017 roku. Teraz w tysiącach bibliotek biorących udział w programie; między innymi i nasza biblioteka na młodych czytelników w wieku 3–6 lat czeka wyjątkowy prezent – książka „**Pierwsze czytanki dla...**”, dostosowana pod względem formy i treści do potrzeb przedszkolaka i spełniająca najwyższe standardy w projektowaniu pięknych i mądrych książek dla najmłodszych. Aż żal, że nie możemy prowadzić tego programu ze względu na obostrzenia pandemiczne, ze względu na rodzaj i usytuowanie naszych pomieszczeń – a tyle jest możliwości. Ze względu na pandemię po rozmowach z Dyrektorem Przedszkola i zainteresowanymi Panią z grup przedszkolnych – Pani Marta chodziła i chodzi z dużą torbą na kółkach pełną książek do Przedszkola zanosząc i odbierając książki od dzieci. Po zaostrzeniu epidemii czytała i nagrywała bajki on -line – dzieci czekały z niecierpliwością.

Programy w których biblioteka brała udział: „ Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa” Priorytet 1 – Zakup nowości wydawniczych do bibliotek publicznych, „ Kraszewski”. Komputery dla bibliotek 2021 – Instytut Książki – wniosek rozpatrzony pozytywnie; ze względu na dużą liczbę wniosków nie otrzymaliśmy dofinansowania.

Gminna Biblioteka Publiczna w Nowej Wsi Wielkiej i Filia w Brzozie zapewnią 100 % księgozbioru jako katalog on-line - sprawną i wygodną obsługę czytelników i zbiorów

umożliwia od 1 lipca 2013 roku poprzez komputerowy system biblioteczny SOWA2/MARC/21, dzięki któremu użytkownicy mają dostęp do katalogu bibliotecznego przez 24 godziny na dobę. Za pośrednictwem Internetu jest możliwość samodzielnej obsługi konta czytelnika – w tym samo zapis czytelnika, rezerwacji i zamawiania pozycji czy też przeglądanie historii wypożyczeń. System powiadamia też o możliwości odebrania zarezerwowanej elektronicznie książki, przypomina też o zbliżającym się terminie zwrotu materiałów bibliotecznych. Czytelnicy otrzymują kartę czytelnika uprawniającą go do logowania się na swoje konto. Poza tym każdy mieszkaniec nie tylko czytelnik ma możliwość przeglądania zbiorów biblioteki.

GBP posiada także swoją stronę www.bibliotekawawieswielka.pl, mamy także konto na facebooku www.facebook.com/gbpnww.

Budżet Biblioteki w 2021 roku w pełni pokrywał bieżące potrzeby – wynagrodzenia 3 i 1/4 pracowników, zakupy materiałów, opłaty za energię elektryczną i ciepłą. Otrzymaliśmy dotację podmiotową w wysokości 360661,- w tym dotacje celowe z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego – „ Zakup nowości wydawniczych dla bibliotek publicznych „ 3700.

Powinniśmy mówić, że czytanie przynosi zyski inne niż tylko edukacyjne. Czytanie uspokaja, nikt nie wchodzi między czytelnika a litery. W przeciwieństwie do prasy książki nie koncentrują się na złych wiadomościach. Czytelnik jest bardziej świadom alternatywnych zachowań, cudzych doświadczeń, innych punktów widzenia, swoich i cudzych ograniczeń, mniej boi się przyszłości, częściej chodzi do lekarza i n. Czytelnicy, zwłaszcza osoby samotne, dzięki książkom czy chodzeniu do biblioteki nie są ograniczeni tylko do swojego doświadczenia. Wraz z wiekiem, zwłaszcza po przejściu na emeryturę, człowiek ma coraz mniej znajomych i coraz mniej zajęć, i właśnie czytanie, poznawanie innych światów i różnych doświadczeń, pozwala nam utrzymywać się w życiu aktywnym. Myślę wręcz, że osoby czytające w wieku 70-80 lat czują się trochę tak, jakby nadal miały 40-50 lat, bo dzięki czytaniu czują się nadal otoczeni przez licznych znajomych, którym towarzyszą, którzy opowiadają o swoich podróżach– Czytanie jest z jednej strony praktyką intymną, a z drugiej – bardzo społeczną. Zazwyczaj w społeczeństwach bardzo zaawansowanych technologicznie, np. w Skandynawii, nie ma problemu z czytaniem. Dlatego, że czytanie jest tam powszechną aktywnością i wszędzie widzi się innych czytających dorosłych. W Polsce czytanie kojarzy się ze szkołą, dlatego publicznie widzi się dużo mniej czytających dorosłych – a szkoda. Corocznie kupujemy kilkaset nowych książek, o których zakupie coraz częściej decydują czytelnicy.

Druga rzecz, która może przynieść jakąś korzyść w roku pandemicznym to, że wielu studentów i osób pracujących w dużych miastach wróciło do rodzinnych miejscowości i stąd studiuje/pracuje. Powrót ambitnych i wykształconych osób może wymusić poprawę jakości życia, lepszą ofertę dla nich i ich dzieci. Samorządy powinny zrobić wszystko, aby im zaproponować podobne warunki życia, jakie mają w większych miastach. Dobra biblioteka publiczna to jedna z usług, na które zwracamy uwagę, osiedlając się.

Pandemia oraz ciągłe zmiany społeczno – gospodarcze zachodzące we współczesnym świecie kreują potrzeby naszych czytelników, użytkowników, a co za tym idzie wymuszają na nas otwartość na zmiany, innowacyjne podejście i wykorzystywanie w naszych działaniach nowych technologii. Nie możemy funkcjonować niezależnie od otoczenia. Każde wyzwanie jest dla nas i naszych bibliotek sprawdzianem umiejętności przetrwania oraz dostosowania się wciąż i szybko zmieniającej się rzeczywistości. Mimo poważnych ograniczeń przede wszystkim lokalowych i usytuowaniem w szkołach staramy się by każdy kontakt on-line czy off-line był satysfakcjonujący i budujący dla obu stron.